

однозначність державної допомоги; спрямованість на розвиток виробництва; стабільність призначення тощо), так і принципи, що впливають з особливостей відповідного законодавства України (наприклад, економічної сприятливості, ефективності та обґрунтованості застосування державної допомоги суб'єктам господарювання; рівного доступу суб'єктів господарювання до державної допомоги; результативності (досягнення мети) державної допомоги суб'єктам господарювання тощо).

Список використаних джерел:

1. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підручник. Харків: Консум, 2000. 704 с.
2. Мамутов В. К., Знаменський Г. Л., Хахуліна К. С. Господарське право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2002. 912 с.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. Верховна Рада України. Офіційний вісник України. 2003. № 11. Ст. 462. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
4. Знаменський Г. Л., Хахулін В. В., Щербина В. С. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України. Київ: Юрінком Інтер, 2004. 688 с.
5. Черніков Д. Державна допомога: сутність і принципи. URL: https://www.irf.ua/derzhavna_dopomoga_sutnist_i_printsipi/

Рашевський Є. Ю.,

курсант

Навчально-наукового інституту
права та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Нагорна О. О.,

старший викладач кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
старший лейтенант поліції

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Суттєву роль у доказуванні обставин вчинення злочинів, пов'язаних із господарською діяльністю, відіграють судово-економічні експертизи. Одним із проблемних є питання про необхідність призначення тієї чи іншої економічної експертизи після проведення ревізії.

На практиці при розслідуванні економічних злочинів нерідко виникає потреба у проведенні документальних перевірок діяльності багатьох суб'єктів

господарювання, причому не тільки тих, службові особи яких вчинили злочин. Якщо уявити собі повну відмову від практики проведення після початку кримінального провадження ревізій, то слідчому доведеться багато разів призначати відповідні судово-економічні експертизи, причому за їх результатами далеко не всі суб'єкти будуть викриті як причетні до обставин злочину [1].

На сьогодні ускладнює розгляд питань призначення судово-економічних експертиз, зокрема, у справах про бюджетні злочини відсутність загальноприйнятої класифікації цього класу експертиз. Так, судово-економічні експертизи зазначеної сфери поділяють за такими родами: планово-економічна, судово-бухгалтерська, експертиза ціноутворення, виробничо-економічна, експертиза економіки праці, економіка статистична та інші; та за такими видами: економічна експертиза виробничих ресурсів, фінансово-кредитна, економічна експертиза банківських операцій, економіко-технічна й економіко-технологічна експертизи [2, с. 412].

Найбільш розповсюдженою помилкою слідчих при формулюванні питань експертам-економістам у справах про господарські злочини є постановка правових питань. Вони повинні формулюватися, виходячи з можливостей певної експертизи та обставин конкретного кримінального провадження.

Фактичними підставами призначення судово-економічної експертизи є: 1) необхідність дослідження питань, що потребують використання спеціальних знань експерта-економіста; 2) недоброякісне (неповне, неправильне) проведення документальної ревізії, що підтверджується результатами кримінального провадження, висновками повторних ревізій; 3) заявлене обґрунтоване клопотання про призначення судово-економічної експертизи; 4) висновки інших експертиз що вказують на необхідність проведення судово-економічної експертизи [3, с. 273]. Найпоширенішими різновидами економічних експертиз можна назвати судово-бухгалтерську та фінансово-кредитну експертизи.

Завданнями судово-бухгалтерської є: 1) встановлення правильності та повноти застосованих ревізією методів та прийомів дослідження даних бухгалтерського обліку при виконанні поставлених перед нею завдань; 2) встановлення документального підтвердження фактів отримання установою певної суми за певний період бюджетних коштів; 3) встановлення документального підтвердження використання (перерахування) бюджетних коштів у певній сумі на фінансування певної статті класифікації видатків; 4) встановлення документального підтвердження певних господарських операцій, профінансованих за рахунок бюджетних коштів; 5) визначення відповідностей між нормативними актами бухгалтерського обліку й звітності відображення в бухгалтерському обліку господарсько-фінансових операцій, а також характеру допущених порушень; 6) визначення існування й рівня порушення встановлених правил відображення операцій бухгалтерського обліку із врахуванням та виплатою заробітної плати; 7) встановлення осіб, на яких покладені обов'язки дотримання вимог нормативних актів бухгалтерської звітності й обліку; 8) визначення недоліків у сфері організації

бухгалтерського контролю та обліку, що сприяли порушенням у галузі бюджетного законодавства, а також заходів бухгалтерського порядку, здійснення яких необхідне з метою усунення спричинених наслідків.

Фінансово-кредитна експертиза практично досліджує такі ж самі документи, що і судово-бухгалтерська, але з іншою метою. Якщо для бухгалтерської експертизи основними є відповідні бухгалтерські документи, то для фінансово-економічного дослідження суттєву роль відіграють документи не бухгалтерські, але в яких відображена інформація, що стосується предмета дослідження, фінансового контролю [4, с. 474]. Правила оформлення і надання цих документів є загальними для обох видів експертиз.

При визначенні конкретного кола документів, які слід направляти на експертизу, в складних випадках слідчому доцільно отримувати консультативну допомогу обізнаних осіб (спеціалістів). Значущість результатів вищевказаних експертиз має вагомим значення не лише як важливий доказу в системі доказової бази по справі, але й залежить від особливостей висновку експерта, таких як його зміст, опис, перебіг і результати дослідження.

Список використаних джерел:

1. Дікань Л. В., Понікаров В. Д., Кожушко О. В. Судово-економічна експертиза: навч. посібник. Харків: Вид-во ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. 432 с.
2. Панько Н. А. Доказове значення висновку експерта. *Форум права*. 2009. № 1. С. 409-414.
3. Дячишин Я. В. Особливості проведення судово-економічних експертиз нецільового використання бюджетних коштів. *Теорія і практика судової експертизи і криміналістики: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф.* Харків: Право, 2002. С. 473-475.
4. Нечитайло В. А. Особливості проведення окремих видів судових експертиз під час досудового розслідування злочинів, пов'язаних із нецільовим використанням бюджетних коштів. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. 2013. № 2 (30). С. 269-278.